

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Ίδρυση, Στόχοι και Οργάνωση	4
3. Ακαδημαϊκό Προσωπικό και Φοιτητές	4
4. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	5
5. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	8
6. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	21
7. Διδακτικό Έργο	22
8. Ερευνητικό Έργο	26
9. Σχέσεις με ΚΠΠ Φορείς	30
10. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης	32
11. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	111

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (ΜΙΘΕ), στη συνεδρίασή της την 10/10/2008, όρισε Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) με μέλη τους

- Δ. Αναπολιτάνο, Καθηγητή
- Σ. Βοσνιάδου, Καθηγήτρια
- Κ. Γαβρόγλου, Καθηγητή και Διευθυντή του Τομέα Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Κ. Δημητρακόπουλο, Καθηγητή (ως συντονιστή)
- Α. Χατζή, Επίκουρο Καθηγητή
- Ε. Ψύλλο, Καθηγητή και Διευθυντή του Τομέα Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Α. Βούρτση, Γ. Μαρουλάκη, Χ. Μαυροματάη και Ε. Μπάκου, Προπτυχιακούς Φοιτητές
- Π. Φωκά-Καβαλιεράκη, Υποψήφια Διδάκτορα.

Η ΟΜΕΑ είχε την ευθύνη διεξαγωγής της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, η οποία διήρκεσε από το Νοέμβριο 2008 έως το Μάιο 2009. Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, ελήφθησαν υπόψη

- Οι εσωτερικές εκθέσεις των ακαδημαϊκών ετών 2006-7 και 2007-8 (δες ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β, αντίστοιχα)
- Ο οδηγός σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2008-2009 (που επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση)
- Τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν φοιτητές του Τμήματος κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2008-2009

- Τα αποτελέσματα της έρευνας περί της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των αποφοίτων του Τμήματος που διεξήχθη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005.

2. ΙΔΡΥΣΗ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Το Τμήμα ΜΙΘΕ ιδρύθηκε το 1992 με ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και η λειτουργία του εγκρίθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα Β1/57/23-2-1993 (Φ.Ε.Κ. 26-5-1993/τ.Α'). Με βάση το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 και τις εκλογές Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου την 23-1-1995 έγινε αυτοδύναμο (Φ.Ε.Κ. 68/11-4-1995).

Το Τμήμα έχει ως αντικείμενα διδασκαλίας και έρευνας τη Φιλοσοφία της Επιστήμης, τη Φιλοσοφία γενικότερα, καθώς και την Ιστορία της Επιστήμης, τη Γνωσιακή Επιστήμη και την Ιστορία Θεσμών· σημαντικά αντικείμενα διδασκαλίας και έρευνας του Τμήματος αποτελούν επίσης η Γνωσιακή Επιστήμη και η Ιστορία Θεσμών (συμπεριλαμβανομένου του θεσμού του Πανεπιστημίου).

Στο Τμήμα έχουν θεσμοθετηθεί οι Τομείς:

- Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης
- Επιστήμης και Κοινωνίας, Τέχνης και Πολιτισμού,

από τους οποίους διοικητικά ενεργοί είναι οι δύο πρώτοι, ενώ οι άλλοι δύο είναι ανενεργοί, λόγω έλλειψης ικανού αριθμού μελών.

3. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Στο Τμήμα υπηρετούν είκοσι έξι (26) μέλη ΔΕΠ, από τα οποία δέκα (10) στη βαθμίδα του Καθηγητή, τέσσερα (4) στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή, έντεκα (11) στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή και ένα (1) στη Βαθμίδα του Λέκτορα. Διδακτικό και ερευνητικό έργο παρέχουν επίσης Επισκέπτες Καθηγητές του ΠΔ 407/1980, ο αριθμός των οποίων εξαρτάται από τις διαθέσιμες πιστώσεις.

Οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-8 είχαν ως εξής:

Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
301	497	798

από τους οποίους απεφοίτησαν οι εξής:

Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
18	37	55

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-8 είχαν ως εξής:

	ΜΔΕ	ΔΔ	Γεν. Σύνολο
Άνδρες	128	76	204
Γυναίκες	144	87	231
Σύνολο	272	163	435

από τους οποίους απεφοίτησαν οι εξής:

	ΜΔΕ	ΔΔ	Γεν. Σύνολο
Άνδρες	22	4	26
Γυναίκες	23	8	31
Σύνολο	45	12	57

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ανταπόκριση. Ο βαθμός ανταπόκρισης του ΠΠΣ στις προσδοκίες των φοιτητών και τις ανάγκες της κοινωνίας ελέγχθηκε μέσω

- αξιολόγησης που διεξήγαγε επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομένων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-5
- έρευνας για την επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων του Τμήματος που διεξήχθη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-5 και
- ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν στους προπτυχιακούς φοιτητές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2008-9.

Οι εκθέσεις αξιολόγησης των μελών της επιτροπής εξωτερικών εμπειρογνομένων (δες ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ) ελήφθησαν υπόψη για την αναμόρφωση του ΠΠΣ του Τμήματος στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II.

Η έρευνα για την επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων του Τμήματος διενεργήθηκε από ομάδα προπτυχιακών φοιτητών, υπό την επίβλεψη του Επίκουρου Καθηγητή του Τμήματος Α. Χατζή. Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν διακόσιοι τριάντα οκτώ (238) από τους τετρακόσιους δώδεκα (412) απόφοιτους, συμπληρώνοντας ένα ερωτηματολόγιο που αφορούσε τις σπουδές και τη σταδιοδρομία τους. Τα βασικά αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας συνοψίζονται στους τρεις ακόλουθους πίνακες.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΠΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ(%)	
	Άνδρες	Γυναίκες
Πολύ ικανοποιημένος/η	20	33
Ικανοποιημένος/η	61	53
Ούτε ικανοπ. ούτε δυσαρεστ.	13	9
Δυσανεστημένος/η	4	5
Πολύ δυσαρεστημένος/η	2	0

ΕΙΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ(%)	
	Άνδρες	Γυναίκες
Ιδιωτικός τομέας	31	55
Δημόσιος τομέας	28	8
Σύμβαση εργασίας	13	24
Σύμβαση έργου	4	4
Άνεργος/η	24	9

ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ(%)	
	Άνδρες	Γυναίκες
Εργασία πριν	50	33
Μέχρι 1 μήνα	13	17
1-6 μήνες	13	21
6-12 μήνες	5	11
12-24 μήνες	11	10
Περισσότερο από 24 μήνες	8	8

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη μελέτη των ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2008-9 συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα, όπου η πρώτη στήλη αναφέρεται στις ερωτήσεις που τέθηκαν, η δεύτερη στον αριθμό των απαντήσεων που δόθηκαν, η τρίτη στον ελάχιστο βαθμό, η τέταρτη στο μέγιστο βαθμό και η πέμπτη στο μέσο όρο των βαθμών που δόθηκαν για την κάθε ερώτηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ	# ΑΠ.	ΕΛ.	ΜΕΓ.	Μ.Ο.
Ανταπόκριση ΠΠΣ στις προσδοκίες	117	1	5	3,20
Ποιότητα/επίπεδο διδασκαλίας	117	1	5	3,36
Ποιότητα εκπαιδευτικού υλικού	117	1	5	3,62
Ικανοποιητική κατανομή μαθημάτων	114	1	1	3,04
Ποικιλία και επάρκεια μαθημάτων	117	1	5	3,57

Τα παραπάνω στοιχεία θα ληφθούν υπόψη για την εκ νέου αναθεώρηση του ΠΠΣ ώστε να αυξηθεί ο βαθμός ανταπόκρισής του στις προσδοκίες των φοιτητών και στις ανάγκες της κοινωνίας.

Δομή. Το ΠΠΣ δημοσιοποιείται μέσω του Οδηγού Σπουδών, το πλήρες κείμενο του οποίου εκδίδεται στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, καθώς και μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος, που περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική γλώσσα και συνοπτικές πληροφορίες στην αγγλική.

Οι κατευθύνσεις που λειτουργούν στα πλαίσια του ΠΠΣ είναι

- Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

- Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, κάθε φοιτητής οφείλει α) να παρακολουθήσει επιτυχώς 35 υποχρεωτικά μαθήματα, 2 υποχρεωτικά εργαστήρια, 7 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα (ανάλογα με την κατεύθυνση που έχει επιλέξει) και 6 κατ' επιλογήν μαθήματα και β) να εκπονήσει πτυχιακή εργασία. Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και εργαστήρια, τουλάχιστον 20 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα και τουλάχιστον 30 κατ' επιλογήν μαθήματα. Για έξι (6) από τα υποχρεωτικά/εργαστήρια διεξάγεται φροντιστηριακό/εργαστηριακό έργο από τους αντίστοιχους διδάσκοντες, με την επικουρία μεταπτυχιακών φοιτητών.

Αναλυτικός κατάλογος των μαθημάτων που διδάχθηκαν από μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες του ΠΔ 407 στα πλαίσια του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών κατά τη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 2006-7 και 2007-8 περιέχεται στις εσωτερικές εκθέσεις που επισυνάπτονται. Σημειώνουμε ότι, κάθε ακαδημαϊκό έτος, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν, με ανάθεση, 3-4 μαθήματα σε ΠΠΣ άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το ΠΠΣ δεν προβλέπει ούτε προαπαιτούμενα μαθήματα ούτε υποχρεωτική διδασκαλία κάποιας ξένης γλώσσας, αλλά εξετάζεται το ενδεχόμενο σχετικών αλλαγών στην επόμενη φάση αναθεώρησής του.

Εξεταστικό σύστημα. Για τα υποχρεωτικά μαθήματα διεξάγεται γραπτή τελική εξέταση, ενώ για τα κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται προφορικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών. Πιλοτικά, έχει εφαρμοστεί η ανάθεση κατ' οίκον εργασιών και σε υποχρεωτικό μάθημα, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Θεωρείται σκόπιμη η επέκταση της εφαρμογής αυτής της μεθόδου και σε άλλα υποχρεωτικά μαθήματα, εφόσον υπάρχουν κονδύλια για την αποζημίωση μεταπτυχιακών φοιτητών που θα ασχοληθούν με το έργο αυτό.

Διεθνής διάσταση. Με δεδομένο ότι γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΠΣ είναι μόνο η ελληνική, η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό περιορίζεται στην παράδοση μεμονωμένων διαλέξεων για θέματα που αφορούν προχωρημένα μαθήματα (κυρίως κατ' επιλογήν).

Αρκετοί αλλοδαποί φοιτητές έχουν παρακολουθήσει μαθήματα του ΠΠΣ, οι περισσότεροι στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-SOCRATES. Από την άλλη πλευρά, πολλοί φοιτητές του Τμήματος φοίτησαν στα ακόλουθα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια με τα οποία έχουν συναφθεί συμφωνίες ανταλλαγής φοιτητών: University of Manchester, University of Paris-Sorbonne, University of Budapest, University of Utrecht, University of East Anglia, Université de Reims Champagne-Ardenne, Università di

Studi di Napoli, Universität Erfurt, Université de Rennes, University of Madrid, University of Stockholm, Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Μετά από τη σχετική προετοιμασία, το σύστημα μεταφοράς ευρωπαϊκών πιστωτικών μονάδων (ECTS) θα εφαρμοστεί από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, αφού προηγηθεί λεπτομερής ενημέρωση των φοιτητών και των διδασκόντων.

Πρακτική άσκηση φοιτητών. Το ΠΠΣ δεν προβλέπει υποχρεωτική πρακτική άσκηση των φοιτητών, αλλά ο θεσμός αυτός εφαρμόστηκε την περίοδο 2000–2005· οι φοιτητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα απασχολήθηκαν σε εκδοτικούς οίκους και μουσεία, με αρκετή επιτυχία (μερικοί από αυτούς παρέμειναν στις θέσεις τους μετά το τέλος της περιόδου πρακτικής άσκησης). Στη συνέχεια, η εφαρμογή του σταμάτησε λόγω οργανωτικών προβλημάτων. Πρόσφατα αποφασίστηκε η επανενεργοποίηση του θεσμού και υποβλήθηκε σχετική αίτηση για την εξασφάλιση κονδυλίων για την απρόσκοπτη λειτουργία του την περίοδο 2009-2012. Σε κάθε περίπτωση, το Τμήμα πρέπει να καταβάλει σοβαρές προσπάθειες εξεύρεσης θέσεων πρακτικής άσκησης, μέσω συμφωνιών με φορείς κάθε είδους, και διασύνδεσης του αντικειμένου απασχόλησης των φοιτητών με την εκπόνηση των πτυχιακών τους εργασιών.

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Τμήμα συμμετέχει στη λειτουργία των ακόλουθων Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας
- Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη
- Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών
- Λογική και Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού
- Εγκέφαλος και Νους,

παρέχοντας τη διοικητική υποστήριξη για τα δυο πρώτα από αυτά.

Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση ΥΠΕΠΘ Φ.711/Β7/147/14-3-1996 (ΦΕΚ 211/Β/2-4-1996), που αντικαταστάθηκε με την απόφαση Β7/246/3-9-1998 (ΦΕΚ 988/Β/18-9-1998) και την απόφαση 40295/Β7/17-6-2003 (ΦΕΚ 903/Β/4-7-2003). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1996, σε συνεργασία με τον Τομέα Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και Δικαίου της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του ΕΜΠ.

Αντικείμενο του ΠΠΣ είναι η Ιστορία και η Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις: α) Κατεύθυνση

Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, β) Κατεύθυνση Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας και την προαγωγή της γνώσης στην Ιστορία, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της Λογικής, των Μαθηματικών, των Φυσικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, καθώς και της Τεχνολογίας.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι πέντε (25). Η διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη¹.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Πανεπιστημιακών Τμημάτων ή Σχολών της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων συγγενούς γνωστικού αντικειμένου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής από θετικές ή τεχνολογικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 12γ του άρθρου 5 του Ν. 2916/01.

Στη συνέχεια παρατίθενται βασικές πληροφορίες για τη δομή και λειτουργία του προγράμματος (αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.hpst.phs.uoa.gr/>).

Ανταπόκριση. Πρόσφατα άρχισε η διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος, τις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009 και προβλέπει

- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από φοιτητές και απόφοιτους του ΠΜΣ
- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων
- την πραγματοποίηση έρευνας για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων.

Δομή. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ, η οποία περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική γλώσσα και βασικές πληροφορίες στην αγγλική.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, κάθε φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς 1 υποχρεωτικό μάθημα, 5 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα, 4 κατ' επιλογήν μαθήματα και να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται το υποχρεωτικό μάθημα, τουλάχιστον 6 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα και τουλάχιστον 8 κατ' επιλογήν μαθήματα.

¹Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερομένων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

Εξεταστικό σύστημα. Για το υποχρεωτικό μάθημα διεξάγεται γραπτή τελική εξέταση. Για τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται γραπτές τελικές εξετάσεις, ενώ για τα κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται προφορικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών.

Η εξέταση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από επιτροπή δύο μελών ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Επιλογή φοιτητών. Η διαδικασία επιλογής φοιτητών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στον ιστότοπο του ΠΜΣ, τουλάχιστον 2 μήνες πριν από την τελική επιλογή, που πραγματοποιείται από πενταμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ και βασίζεται σε συνεκτίμηση

- των αποτελεσμάτων των εξετάσεων σε τρία βασικά μαθήματα
- των στοιχείων του φακέλου κάθε υποψήφιου (βαθμός πτυχίου, βαθμοί μαθημάτων σχετικών με το ΠΜΣ, συστατικές επιστολές, τυχόν δημοσιεύσεις)
- των αποτελεσμάτων ενδεχόμενης συμπληρωματικής συνέντευξης.

Ο αριθμός των αιτήσεων που γίνονται δεκτές ανέρχεται περίπου στο 50% του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται.

Χρηματοδότηση. Την περίοδο 2000–2004 το Πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ.

Από το 2005 μέχρι σήμερα τα έξοδα λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτονται από την τακτική επιχορήγηση που χορηγεί το ΥΠΕΠΘ, που ανέρχεται στο ποσό των είκοσι τριών χιλιάδων (23.000) ευρώ ανά έτος. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται κυρίως για έξοδα φιλοξενίας επισκεπτών καθηγητών, διοργάνωση διεθνών συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας στο αντικείμενο του Προγράμματος, αγορές αναλώσιμων και δαπάνες συντήρησης εξοπλισμού.

Διεθνής διάσταση. Με δεδομένο ότι γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΜΣ είναι η ελληνική, η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό περιορίζεται στην παράδοση μεμονωμένων διαλέξεων για θέματα που αφορούν προχωρημένα μαθήματα (κυρίως κατ' επιλογήν).

Πολλοί φοιτητές του ΠΜΣ έχουν επωφεληθεί από τη διοργάνωση των διεθνών συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας που έχει (συν)διοργανώσει το ΠΜΣ, στις οποίες διακεκριμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό παρέδωσαν διαλέξεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα συνέδρια: 11th Symposium Hellenisticum (2007), Computability in Europe (2008), T. S. Kuhn's *The Structure of Scientific Revolutions* (2008, σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Σικάγο).

Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠΕΠΘ Β7/459/25-9-1998 (ΦΕΚ 1073/Β/14-10-1998) και τροποποιήθηκε με την απόφαση 63536/Β7/2003 (ΦΕΚ 1196/Β/26-8-2003) και την απόφαση 138274/Β7/6-4-2006 (ΦΕΚ 484/ Β/18-4-2006). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1998, σε συνεργασία με

- (1) το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ
- (2) το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ
- (3) το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ
- (4) το Τμήμα Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ιδιαίτερος στόχος του ΠΜΣ είναι να ενοποιήσει τις υπολογιστικές προσεγγίσεις της νόησης με την έρευνα στη γνωστική ψυχολογία και τις νευροεπιστήμες. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη διερεύνηση και προσομοίωση των μηχανισμών που υποστηρίζουν τις διαδικασίες της μάθησης.

Το Πρόγραμμα απονέμει ΜΔΕ και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι (20). Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη².

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι (α) Φιλοσοφικής Σχολής (β) Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (γ) Σχολής Θετικών Επιστημών (δ) Ιατρικής Σχολής (ε) Παιδαγωγικών Τμημάτων (στ) Τμημάτων Πληροφορικής και Υπολογιστών ΑΕΙ και Πολυτεχνικών Σχολών του εσωτερικού ή αντίστοιχων του εξωτερικού, καθώς και απόφοιτοι αντίστοιχων Τμημάτων ΤΕΙ, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Ν. 2327/1995.

Στη συνέχεια παρατίθενται βασικές πληροφορίες για τη δομή και λειτουργία του προγράμματος (αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.cs.phs.uoa.gr/>).

Ανταπόκριση. Ξεκινώντας από το ακαδημαϊκό έτος 2000-1, οι φοιτητές του ΠΜΣ αξιολογούν το διδακτικό έργο που επιτελείται, συμπληρώνοντας ερωτηματολόγια. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη μελέτη των ερωτηματολογίων του ακαδημαϊκού έτους 2007-8 συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα, όπου η πρώτη στήλη αναφέρεται στις ερωτήσεις που τέθηκαν, η δεύτερη στο ποσοστό (%) των φοιτητών που δήλωσαν ικανοποιημένοι περισσότερο από ό,τι ανέμεναν, η δεύτερη στο ποσοστό που δήλωσαν ικανοποιημένοι όσο ανέμεναν και η τρίτη στο ποσοστό των φοιτητών που δήλωσαν λιγότερο ικανοποιημένοι από ό,τι ανέμεναν.

²Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερομένων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ	Περισσότερο	Αναμενόμενο	Λιγότερο
Επίπεδο διδασκαλίας	27	58	15
Κατανομή μαθημάτων	25	60	16
Ποιότητα βιβλιογραφίας	29	58	14
Ανταπόκριση σε προσδοκίες	35	48	17

Πρόσφατα άρχισε η διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος, τις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009 και προβλέπει

- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από τους φοιτητές του ΠΜΣ
- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων
- την πραγματοποίηση έρευνας για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων.

Προηγούμενη αξιολόγηση από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2000 και η σχετική έκθεση είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του ΠΜΣ (<http://www.cs.phs.uoa.gr/>), όπου αναμένεται να αναρτηθεί σύντομα και η έκθεση αξιολόγησης που εκπόνησε το Μάιο 2009 δεύτερη επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων.

Δομή. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ, η οποία περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική γλώσσα και βασικές πληροφορίες στην αγγλική.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, κάθε φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς 6 υποχρεωτικά μαθήματα, 6 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα (ανάλογα με την κατεύθυνση που έχει επιλέξει), 3 κατ' επιλογήν μαθήματα και να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα, 6 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα και τουλάχιστον 10 κατ' επιλογήν μαθήματα.

Εξεταστικό σύστημα. Για τα υποχρεωτικά μαθήματα διεξάγεται γραπτή τελική εξέταση. Για τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται γραπτές τελικές εξετάσεις, ενώ για τα κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται προφορικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών.

Η εξέταση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από επιτροπή δύο μελών ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Επιλογή φοιτητών. Η διαδικασία επιλογής φοιτητών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στον ιστότοπο του ΠΜΣ, τουλάχιστον 2 μήνες πριν από την τελική επιλογή, που πραγματοποιείται από πενταμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ και βασίζεται σε συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων:

- αποτελέσματα εξετάσεων σε τρία βασικά μαθήματα και την αγγλική γλώσσα
- γενικός βαθμός πτυχίου
- επίδοση σε πτυχιακή εργασία, όταν προβλέπεται
- βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα σύμφωνα με τον τομέα εξειδίκευσης
- αποτελέσματα συνέντευξης με την επιτροπή επιλογής
- τυχόν ερευνητική δραστηριότητα σε αντικείμενο συγγενές με αυτό του ΠΜΣ
- συστατικές επιστολές
- άλλοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών.

Ο αριθμός των αιτήσεων που γίνονται δεκτές ανέρχεται περίπου στο 50% του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται.

Χρηματοδότηση. Την περίοδο 2000–2004 το Πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ.

Από το 2005 μέχρι σήμερα τα έξοδα λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτονται από δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές, το ύψος των οποίων ανέρχεται σε χίλια (1.000) ευρώ ετησίως. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται κυρίως για αμοιβές για γραμματειακή υποστήριξη, έξοδα φιλοξενίας επισκεπτών καθηγητών, διοργάνωση διεθνών συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας στο αντικείμενο του Προγράμματος (με συμμετοχή πολλών φοιτητών του Προγράμματος), αγορές αναλώσιμων και δαπάνες συντήρησης ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Διεθνής διάσταση. Με δεδομένο ότι γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΜΣ είναι η ελληνική, η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό γίνεται με την παράδοση, κατόπιν προσκλήσεως, διαλέξεων στην αγγλική για θέματα που αφορούν προχωρημένα μαθήματα (κυρίως κατ' επιλογήν).

Πολλοί φοιτητές του ΠΜΣ έχουν επωφεληθεί από τη διοργάνωση των διεθνών συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας που έχει (συν)διοργανώσει το ΠΜΣ, στις οποίες διακεκριμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό παρέδωσαν διαλέξεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα συνέδρια: 2nd European Cognitive Science Conference (2007, σε συνεργασία με την Cognitive Science Society), 4th European Symposium on Conceptual Change (2008), σε συνεργασία με το European Association for Research on Learning and Instruction.

Λογική και Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠΕΠΘ Φ711/Β7/146/14-3-1996 (ΦΕΚ 241/Β/11-4-1996), που αντικαταστάθηκε από την απόφαση Β7/38/20-1-1999 (ΦΕΚ 73/Β/20-1-1999), η οποία τροποποιήθηκε με την απόφαση

14711/B7/29-1-2004 (ΦΕΚ 272/B/10-2-2004). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1997, σε συνεργασία με

- (1) το Τμήμα Μαθηματικών του ΕΚΠΑ
- (2) το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ
- (3) τη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του ΕΜΠ
- (4) τη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΕΜΠ
- (5) το Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Το Πρόγραμμα απονέμει ΜΔΕ και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι (20). Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη³.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Μαθηματικών, Πληροφορικής και Μηχανικών Υπολογιστών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών και Πολυτεχνικών Σχολών Πανεπιστημίων. Επίσης γίνονται δεκτοί και απόφοιτοι ισότιμων Τμημάτων συγγενούς γνωστικού αντικείμενου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής από θετικές ή τεχνολογικές κατευθύνσεις για τους οποίους η απόκτηση ΜΔΕ δεν προϋποθέτει και την απόκτηση του βασικού διπλώματος των συνεργαζομένων Τμημάτων. Με το ίδιο ως άνω περιορισμό γίνονται δεκτές αιτήσεις κατόχων τίτλων σπουδών λοιπών Σχολών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 παρ. 12 του Ν. 2916/01.

Στη συνέχεια παρατίθενται βασικές πληροφορίες για τη δομή και λειτουργία του προγράμματος (αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://mpla.math.uoa.gr/>).

Ανταπόκριση. Η ανταπόκριση του ΠΜΣ στις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας έχει ελεγχθεί μέσω

- αξιολόγησης του ΠΜΣ από φοιτητές και αποφοίτους του κατά το ακαδημαϊκό έτος 2000-1
- εσωτερικών εκθέσεων και αξιολογήσεων από επιτροπές εξωτερικών εμπειρογνωμόνων που συντάχθηκαν δύο φορές, δηλαδή την άνοιξη 2001 και την άνοιξη 2007
- έρευνας για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων, που διεξήχθη την άνοιξη 2007.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη μελέτη των ερωτηματολογίων συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα, όπου η πρώτη στήλη αναφέρεται στις

³Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερομένων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

ερωτήσεις που τέθηκαν και η δεύτερη στο μέσο όρο των βαθμών που δόθηκαν για την κάθε ερώτηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ	Μ.Ο.(%)
Ποικιλία και επίπεδο μαθημάτων	76
Αποτελεσματικότητα διδασκόντων	80
Ποιότητα εκπαιδευτικού υλικού	69
Διαθεσιμότητα διδασκόντων	91
Συμβολή στη σταδιοδρομία	71

Η εσωτερική έκθεση και η έκθεση αξιολόγησης της επιτροπής εξωτερικών εμπειρογνομόνων που συντάχθηκαν την άνοιξη 2007 είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ (<http://mpla.math.uoa.gr/evaluation/>).

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα για την επαγγελματική πορεία των πενήντα έξι (56) αποφοίτων (μέχρι την άνοιξη 2007) συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ(%)
Συνέχιση σπουδών (για ΔΔ)	46
Ιδιωτικός τομέας	23
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	13
Δημόσιος τομέας	7
Δεν υπάρχουν πληροφορίες	11

Δομή. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του Οδηγού Σπουδών, το πλήρες κείμενο του οποίου εκδίδεται στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, καθώς και μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ, η οποία περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, κάθε φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς 5 υποχρεωτικά μαθήματα, 1 υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα, 5 κατ' επιλογήν μαθήματα και να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα, 2 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα και τουλάχιστον 16 κατ' επιλογήν μαθήματα.

Εξεταστικό σύστημα. Για τα υποχρεωτικά και τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα διεξάγεται γραπτή τελική εξέταση, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών. Για τα κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται γραπτές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών.

Η εξέταση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από επιτροπή τριών μελών ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Επιλογή φοιτητών. Η διαδικασία επιλογής φοιτητών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στον ιστότοπο του ΠΜΣ, τουλάχιστον 1 μήνα πριν από την τελική επιλογή, που γίνεται από πενταμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων:

- γενικός βαθμός πτυχίου
- η επιτυχία και ο βαθμός σε ικανό αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων με αυστηρό, μαθηματικό περιεχόμενο
- η επιτυχία και ο βαθμός σε ικανό αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων στην Πληροφορική ή η ένδειξη ικανής οικειότητας με την Πληροφορική
- συστατικές επιστολές, πρόταση σπουδών και ερευνητικές εργασίες που έχουν υποβληθεί.

Ο αριθμός των αιτήσεων που γίνονται δεκτές ανέρχεται περίπου στο 50% του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται.

Χρηματοδότηση. Την περίοδο 2000–2004 το Πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ.

Από το 2005 μέχρι σήμερα τα έξοδα λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτονται από την τακτική επιχορήγηση που χορηγεί το ΥΠΕΠΘ, που ανέρχεται στο ποσό των είκοσι τριών χιλιάδων (23.000) ευρώ ανά έτος. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται για δαπάνες τεχνικής υποστήριξης (επεξεργασία σημειώσεων μαθημάτων, βελτίωση και συντήρηση ιστοτόπου), έξοδα φιλοξενίας επισκεπτών καθηγητών, διοργάνωση διεθνών συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας στο αντικείμενο του Προγράμματος, αγορές αναλώσιμων και δαπάνες συντήρησης εξοπλισμού.

Διεθνής διάσταση. Παρόλο που γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΜΣ είναι η ελληνική, έχουν διδαχθεί στο παρελθόν και μαθήματα στα αγγλικά, κυρίως από επισκέπτες καθηγητές του Προγράμματος από το εξωτερικό.

Το ΠΜΣ οργανώνει εβδομαδιαίο σεμινάριο, στο πλαίσιο του οποίου έχουν πραγματοποιηθεί πάνω από διακόσιες (200) διαλέξεις σε διάφορα θέματα, οι περισσότερες από τις οποίες στην αγγλική γλώσσα (αναλυτικός κατάλογος υπάρχει στον ιστότοπο του ΠΜΣ).

Επίσης, το ΠΜΣ έχει (συν)διοργανώσει διεθνή συνέδρια και συναντήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων διακεκριμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό παρέδωσαν σύντομα μαθήματα ή διαλέξεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα συνέδρια: Computability in Europe (2008), 7th Panhellenic Logic Symposium (2009).

Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών. Το ΠΜΣ από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2 μέχρι σήμερα λειτουργεί ως Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό (ΦΕΚ 575/Β/12-5-2003). Το Πρόγραμμα λειτουργεί σε συνεργασία με

- (1) το Τμήμα Μαθηματικών του ΕΚΠΑ
- (2) το Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ
- (3) το Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής του Πανεπιστημίου Κύπρου
- (4) το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Στόχος του Προγράμματος είναι η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στη Διδακτική των Μαθηματικών. Ειδικότερα οι μεταπτυχιακές σπουδές αποβλέπουν στην προσφορά εξειδίκευσης σε νέους επιστήμονες, με στόχο την ανάδειξη επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην εκπαιδευτική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας. Επιπροσθέτως το Πρόγραμμα στοχεύει στη δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών διεθνούς επιπέδου οι οποίες θα συγκρατούν ένα μεγάλο μέρος του επιστημονικού δυναμικού που καταφεύγει στο εξωτερικό για αντίστοιχες σπουδές.

Το Πρόγραμμα απονέμει ΜΔΕ και ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος είναι τριάντα (30) μεταπτυχιακοί φοιτητές. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) ενώ η μέγιστη είναι έξι (6) εξάμηνα.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Μαθηματικών, Στατιστικής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων Θετικών Επιστημών και Πολυτεχνικών Σχολών, του Τμήματος ΜΙΘΕ και των Τμημάτων ΦΠΨ και Παιδαγωγικών της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι αντιστοιχών τμημάτων των ΤΕΙ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 12 του άρθρου 5 του Ν. 2916/01 η οποία προσετέθη στο άρθρο 25 του Ν. 1404/87. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από απόφαση του Συντονιστικού Οργάνου του ΠΜΣ είναι δυνατό να γίνουν δεκτοί και πτυχιούχοι άλλων τμημάτων ΑΕΙ.

Στη συνέχεια παρατίθενται βασικές πληροφορίες για τη δομή και τη λειτουργία του προγράμματος (αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.math.uoa.gr/me/>).

Ανταπόκριση. Από την αρχή λειτουργίας του Προγράμματος γίνεται αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων. Πρόσφατα άρχισε η διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2009 και προβλέπει:

- την αξιολόγηση του Προγράμματος από φοιτητές και αποφοίτους του
- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων.

Δομή. Το Πρόγραμμα δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ, η οποία περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική γλώσσα. Κατά

τη διάρκεια των σπουδών οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων, συμμετοχή σε εργαστηριακές ασκήσεις και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας όπως αυτά καθορίζονται στον κανονισμό λειτουργίας του ΠΜΣ (ο κανονισμός και το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών υπάρχει στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.math.uoa.gr/me/>).

Εξεταστικό σύστημα. Η αξιολόγηση των φοιτητών στα περισσότερα μαθήματα γίνεται με γραπτές εξετάσεις σε συνδυασμό με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας σχετικής με το αντικείμενο του μαθήματος. Σε ορισμένα μαθήματα διεξάγονται προφορικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών, ενώ υπάρχουν μαθήματα βασικό στοιχείο των οποίων αποτελεί η πρακτική άσκηση σε δημόσια σχολεία. Η εξέταση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από επιτροπή τριών μελών ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Επιλογή φοιτητών. Η προκήρυξη και η διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στον ιστότοπο του ΠΜΣ, καθώς και σε αρκετές ιστοσελίδες εκπαιδευτικού και διδακτικού ενδιαφέροντος, τουλάχιστον 2 μήνες πριν από την τελική επιλογή. Ο τρόπος επιλογής των νέων μεταπτυχιακών φοιτητών καθορίζεται κάθε χρόνο από την επιτροπή επιλογής. Τα τελευταία τρία χρόνια η επιλογή γίνεται με συνδυασμό γραπτής εξέτασης και ατομικής συνέντευξης. Τα τελευταία χρόνια υποβάλλονται περίπου 100 αιτήσεις για τις 30 θέσεις μεταπτυχιακών φοιτητών.

Χρηματοδότηση. Την περίοδο 2001-2003 το Πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ. Από το 2003 μέχρι σήμερα τα έξοδα λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτονται από δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές, το ύψος των οποίων καθορίζεται στην προκήρυξη. Το ποσό των διδάκτρων καταβάλλεται σε τέσσερις δόσεις κατά την έναρξη κάθε εξαμήνου σπουδών. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται για αμοιβές συνεργατών, μετακινήσεις προσκεκλημένων καθηγητών, αναλώσιμα και άλλες προμήθειες, υποτροφίες, σεμινάρια, ηλεκτρονικό εξοπλισμό και εποπτικά μέσα καθώς και για το θερινό σχολείο που διοργανώνεται κάθε χρόνο.

Διεθνής διάσταση. Με δεδομένο ότι η γλώσσα διδασκαλίας στο ΠΜΣ είναι μόνο η ελληνική, η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό περιορίζεται στην παράδοση μεμονωμένων διαλέξεων. Το ΠΜΣ διοργανώνει εβδομαδιαίο σεμινάριο, στα πλαίσια του οποίου πραγματοποιούνται διαλέξεις σε διάφορα θέματα, πολλές από τις οποίες είναι στην αγγλική γλώσσα. Επίσης το ΠΜΣ κάθε χρόνο διοργανώνει θερινό σχολείο, στα πλαίσια του οποίου δίνουν διαλέξεις διακεκριμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό.

Εγκέφαλος και Νους. Το ΠΜΣ εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠΕΠΘ 88743/Β7/7-10-2003 (ΦΕΚ 1537/17-10-2003) και λειτουργεί από το 2003, σε συνεργασία με

- (1) το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης
- (2) το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης
- (3) το Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης
- (4) το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης
- (5) το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ

Στόχος του ΠΜΣ είναι η σφαιρική, ολοκληρωμένη, διεπιστημονική προσέγγιση θεμελιωδών επιστημονικών ερωτημάτων του εγκεφάλου και της αναδυόμενης σκέψης, συνείδησης και συμπεριφοράς. Σκοπός του προγράμματος είναι η πολυπαραγοντική προσέγγιση του χώρου “Εγκέφαλος και Νους”, προκειμένου να εξασφαλισθεί και στην Ελλάδα η ποιοτική αναβάθμιση της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, η προώθηση σύγχρονης έρευνας σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς χώρους αιχμής και η προετοιμασία επιστημόνων για άριστη σταδιοδρομία στον ακαδημαϊκό χώρο, σε ερευνητικά ιδρύματα, σε δημόσιες υπηρεσίες και στον παραγωγικό τομέα.

Το Πρόγραμμα απονέμει ΜΔΕ και ο αριθμός εισακτέων κατ’ έτος είναι το πολύ τριάντα (30), ανάλογα με την υποδομή των συμμετεχόντων Τμημάτων και τον αριθμό διδασκόντων. Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τουλάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα⁴.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί, εφόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων, κάτοχοι πτυχίου Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής. Γίνονται επίσης δεκτοί κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 12γ. του Ν. 2916/01.

Στη συνέχεια παρατίθενται βασικές πληροφορίες για τη δομή και λειτουργία του προγράμματος (αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://Brain-Mind.med.uoc.gr>).

Ανταπόκριση. Πρόσφατα άρχισε η διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος, τις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009 και προβλέπει

- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από φοιτητές και απόφοιτους του ΠΜΣ
- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων

⁴Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερομένων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

- την πραγματοποίηση έρευνας για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων.

Δομή. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ, η οποία περιέχει αναλυτικές πληροφορίες στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, κάθε φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς 1 υποχρεωτικό μάθημα, 6-12 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα (ανάλογα με το βάρος σε διδακτικές μονάδες ECTS) και να παρακολουθήσει 2 εργαστηριακές ή θεωρητικές ασκήσεις. Κάθε φοιτητής δύναται να εκπονήσει διπλωματική εργασία, αντί να παρακολουθήσει 1 εργαστηριακή ή θεωρητική άσκηση και 2 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα. Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται το υποχρεωτικό μάθημα, τουλάχιστον 10 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα και τουλάχιστον 6 εργαστηριακές ή θεωρητικές ασκήσεις.

Εξεταστικό σύστημα. Για το υποχρεωτικό μάθημα διεξάγεται γραπτή τελική εξέταση, ενώ για τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα συνήθως διεξάγονται προφορικές εξετάσεις, σε συνδυασμό με αναθέσεις κατ' οίκον εργασιών.

Η εξέταση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από επιτροπή μελών ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Επιλογή φοιτητών. Η διαδικασία επιλογής φοιτητών αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και στον ιστότοπο του ΠΜΣ, τουλάχιστον 2 μήνες πριν από την τελική επιλογή, που γίνεται από επταμελή επιτροπή, συνεκτιμώντας τους προηγούμενους τίτλους σπουδών κάθε υποψήφιου, το βαθμό κάθε πτυχίου, την αναλυτική βαθμολογία κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών και ιδίως τους βαθμούς σε συναφή μαθήματα, τις συστατικές επιστολές, τη γνώση της αγγλικής γλώσσας και την προσωπική συνέντευξη που μπορεί να συνοδεύεται από γραπτή έκθεση ενδιαφερόντων.

Χρηματοδότηση. Τα έξοδα λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτονται από την τακτική επιχορήγηση που χορηγεί το ΥΠΕΠΘ, που ανέρχεται στο ποσό των είκοσι τριών χιλιάδων (23.000) ευρώ ανά έτος. Το ποσό αυτό χρησιμοποιείται για δαπάνες τεχνικής υποστήριξης (επεξεργασία σημειώσεων μαθημάτων, βελτίωση και συντήρηση ιστοτόπου), έξοδα φιλοξενίας επισκεπτών καθηγητών, αγορές αναλώσιμων και δαπάνες συντήρησης εξοπλισμού, δαπάνες μετακινήσεων.

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε, μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, το Τμήμα απένειμε Διδακτορικά Διπλώματα μόνο στα πλαίσια των δύο Διατμηματικών ΠΜΣ, για τα οποία το Τμήμα είναι επισπεύδον. Από το φθινόπωρο 2008 το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) λειτουργεί στο πλαίσιο του Τμήματος, αλλά ο χρόνος που μεσολάβησε μέχρι σήμερα είναι ανεπαρκής για να συλλεχθούν επαρκή στοιχεία για αυτό, οπότε τα στοιχεία που θα παρατεθούν κατωτέρω αφορούν εν μέρει το ΠΔΣ του Τμήματος και εν μέρει τις διδακτορικές σπουδές που λειτουργήσαν στα πλαίσια των ΠΜΣ “Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας” και “Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη”.

Ανταπόκριση. Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα “Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών”, πρόσφατα άρχισε η διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος, τις προσδοκίες των αποφοίτων και τις ανάγκες της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009 και προβλέπει

- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από φοιτητές και απόφοιτους του ΠΜΣ
- την αξιολόγηση του ΠΜΣ από επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων
- την πραγματοποίηση έρευνας για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων.

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω των πινάκων ανακοινώσεων και της ιστοσελίδας του Τμήματος.

Δομή. Ως μαθήματα διδακτορικού κύκλου προσφέρονται τα μαθήματα των ΠΜΣ που (συν)διοργανώνει και (συν)λειτουργεί το Τμήμα.

Εξεταστικό σύστημα. Ο ορισμός του θέματος κάθε διδακτορικής διατριβής, καθώς και της αντίστοιχης τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, γίνεται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος, κατόπιν πρότασης της επιτροπής επιλογής Υποψηφίων Διδακτόρων (ΥΔ).

Η πρόοδος και επίδοση κάθε ΥΔ παρακολουθείται μέσω των ετήσιων εκθέσεων που υποβάλει η τριμελής συμβουλευτική του επιτροπή.

Ο ορισμός της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής κάθε διδακτορικής διατριβής γίνεται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος, κατόπιν πρότασης της αντίστοιχης τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία περιλαμβάνει εκτεταμένη έκθεση περί ολοκλήρωσης της διατριβής. Η συμμετοχή στις επταμελείς εξεταστικές επιτροπές ειδικών επιστημόνων από άλλα Τμήματα/Ιδρύματα αποτελεί συνήθη πρακτική.

Επιλογή ΥΔ. Η επιλογή των ΥΔ γίνεται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος, κατόπιν πρότασης πενταμελούς επιτροπής επιλογής, η οποία συνεκτιμά τα κριτήρια που εφαρμόζονται για την αποδοχή υποψήφιων για ΜΔΕ, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το αντικείμενο και το βαθμό του ΜΔΕ που τυχόν κατέχει κάθε υποψήφιος.

Η σχετική προκήρυξη αναρτάται στους πίνακες ανακοινώσεων και τον ιστότοπο του Τμήματος τουλάχιστον 2 μήνες πριν από την ημερομηνία επιλογής των ΥΔ.

Σεμινάρια και ομιλίες. Το Τμήμα διοργανώνει γενικό σεμινάριο σε μηνιαία βάση, με ενιαίο θέμα που ορίζεται ανά ακαδημαϊκό έτος.

Στο πλαίσιο του ΠΔΣ διοργανώνονται και ειδικά σεμινάρια, από τομείς ή μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε εβδομαδιαία ή μηνιαία βάση.

Στα πλαίσια του γενικού και των ειδικών σεμιναρίων πραγματοποιούνται περίπου τριάντα (30) διαλέξεις ετησίως, οι περισσότερες από τις οποίες δίνονται από προσκαλεσμένους ομιλητές από το εσωτερικό και το εξωτερικό.

Διεθνής διάσταση. Το γεγονός ότι μέχρι πρόσφατα το ΠΔΣ λειτουργούσε μέσω Διατμηματικών ΠΜΣ δρούσε ανασταλτικά για τη δημιουργία συνεργασιών με το εξωτερικό. Η εφαρμογή του Ν. 3685/2008 έχει συμβάλει στην ανάπτυξη σαφούς τάσης για τη διεθνοποίηση του ΠΔΣ, καταρχήν μέσω εμπλοκής διδασκόντων από ευρωπαϊκές χώρες σε (3μελείς και 7μελείς) επιτροπές.

Συγκεκριμένα, για τέσσερις (4) ΥΔ που εγγράφηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2008-9 οι αντίστοιχες τριμελείς επιτροπές περιλαμβάνουν ως μέλη διδάσκοντες από το εξωτερικό.

7. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στα διδακτικά τους καθήκοντα. Πολλοί από τους διδάσκοντες διδάσκουν και σε ΠΠΣ ή ΠΜΣ άλλων Τμημάτων, τόσο εντός όσο και εκτός του ΕΚΠΑ, συχνά υπερβαίνοντας το συμβατικό τους φόρτο διδακτικού έργου.

Αποτελεσματικότητα διδακτικού έργου. Πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2008-9, μεμονωμένοι διδάσκοντες διένειμαν ερωτηματολόγια στους φοιτητές που παρακολουθούσαν τα μαθήματά τους, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα για την βελτίωση του διδακτικού τους έργου.

Όπως προαναφέρθηκε, η διανομή ερωτηματολογίων για τα υποχρεωτικά μαθήματα θεσμοθετήθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-9. Σύμφωνα με απόφαση της ΓΣ του Τμήματος, η διανομή ερωτηματολογίων θα επεκταθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10, ώστε να γίνεται για όλα τα μαθήματα

του ΠΠΣ που διδάσκονται κατά το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από φοιτητές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2008-9, ο αριθμός των οποίων υπερβαίνει τις 2.000, συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα, όπου η πρώτη στήλη αναφέρεται στις ερωτήσεις που τέθηκαν, η δεύτερη στον ελάχιστο βαθμό, η τρίτη στο μέγιστο βαθμό και η τέταρτη στο μέσο όρο των βαθμών που δόθηκαν για τη συγκεκριμένη ερώτηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΕΛ.	ΜΕΓ.	Μ.Ο.
Χρησιμότητα μαθήματος	1	5	3,17-4,38
Διαύγεια στόχων	1	5	3,00-4,15
Κάλυψη θέματος	1	5	3,17-4,15
Τρόπος διδασκαλίας	1	5	3,86-4,60
Ποιότητα συγγραμμάτων	1	5	2,79-4,38
Επίπεδο θεμάτων εξετάσεων	1	5	2,90-4,40
Συμπεριφορά προς φοιτητές	1	5	3,17-5,00
Γενική αξιολόγηση μαθήματος	1	5	2,67-4,17

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου κάθε μέλους ΔΕΠ ανέρχεται σε περίπου 6,5 ώρες. Περίπου τα 4/5 του ακαδημαϊκού προσωπικού διδάσκουν σε ΠΜΣ, ιδιαίτερα στα Διατμηματικά ΠΜΣ στη λειτουργία των οποίων συμμετέχει το Τμήμα.

Αρκετοί από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και ΥΔ του Τμήματος συμμετέχουν στο διδακτικό έργο, απασχολούμενοι κυρίως για την επίβλεψη εργαστηρίων και εξετάσεων και δευτερευόντως για τη διεξαγωγή φροντιστηριακών ασκήσεων.

Ποιότητα διδακτικής διαδικασίας. Τα περισσότερα μαθήματα διδάσκονται με κλασικό τρόπο, δηλαδή από καθέδρας, αλλά για αυξανόμενο αριθμό χρησιμοποιούνται εναλλακτικές μέθοδοι, όπως η ανάθεση εργασιών κατ' οίκον, η συμμετοχή των φοιτητών στη διδακτική διαδικασία με παρουσίαση μέρους της διδακτέας ύλης στους υπόλοιπους φοιτητές και το διδάσκοντα, καθώς και η συνδιδασκαλία μαθημάτων από περισσότερους από ένα διδάσκοντες.

Το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις ανέρχεται σε 50-70% των εγγεγραμμένων, ανάλογα με το χαρακτήρα του μαθήματος (υποχρεωτικό ή μη). Το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις ανέρχεται επίσης σε 50-70%, ανάλογα με το χαρακτήρα του μαθήματος και τη μέθοδο εξέτασης (γραπτή, προφορική, με εργασίες ή συνδυασμός).

Η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου είναι περίπου 6 έτη.

Οργάνωση και εφαρμογή διδακτικού έργου. Η ύλη των μαθημάτων συνήθως γνωστοποιείται στους φοιτητές μέσω του οδηγού σπουδών και του ιστότοπου του Τμήματος· σε εξαιρετικές περιπτώσεις, π.χ. όταν προστίθεται ένα μάθημα που δεν είχε προγραμματιστεί, η ύλη αναρτάται στους πίνακες ανακοινώσεων.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων τηρείται σε πολύ μεγάλο βαθμό και επιδιώκεται να γίνονται αλλαγές μόνο σε περιπτώσεις ασθένειας ή απουσίας στο εξωτερικό των αντίστοιχων διδασκόντων. Το ωρολόγιο πρόγραμμα είναι οργανωμένο με τρόπο που μαθήματα του ίδιου έτους σπουδών να διδάσκονται σε συνεχόμενες ώρες (ιδιαίτερα για το πρώτο και δεύτερο έτος σπουδών, όπου όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά).

Εκπαιδευτικά βοηθήματα. Για όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα περισσότερα από τα κατ' επιλογήν διανέμονται συγγράμματα του εμπορίου, ενώ για τα υπόλοιπα διανέμονται σημειώσεις των διδασκόντων. Τα χορηγούμενα συγγράμματα/σημειώσεις καλύπτουν σε πολύ μεγάλο βαθμό (80-90%) τη διδακτέα ύλη. Όταν το κρίνουν αναγκαίο, οι διδάσκοντες ενημερώνουν τους φοιτητές για συμπληρωματική βιβλιογραφία, φροντίζοντας οι συστάσεις τους να αφορούν υλικό που υπάρχει στη βιβλιοθήκη του Τμήματος ή που διατίθεται ελεύθερα μέσω του διαδικτύου.

Μέχρι την εφαρμογή του ΠΔ 226/2007 (ΦΕΚ 256/Α/20-11-2007), τα συγγράμματα διανέμονταν περίπου ένα μήνα πριν από τις εξετάσεις· η εφαρμογή του νέου νόμου έχει επιταχύνει τη διαδικασία και υπάρχει περιθώριο περαιτέρω βελτίωσης. Οι σημειώσεις των διδασκόντων διανέμονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, αφού συνήθως υπάρχει διαθέσιμο απόθεμα αντιτύπων.

Μέσα και υποδομές. Οι αίθουσες διδασκαλίας που είναι διαθέσιμες είναι πέντε (5), από τις οποίες δύο (2) είναι χωρητικότητας 180 ατόμων, δύο (2) χωρητικότητας 60 ατόμων και μία (1) χωρητικότητας 30 ατόμων. Όλες οι αίθουσες πλην της μικρής χρησιμοποιούνται επί 6-8 ώρες καθημερινά, για τη διδασκαλία προ- και μεταπτυχιακών μαθημάτων· η μικρή αίθουσα χρησιμοποιείται συνήθως τα απογεύματα, επί 3-4 ώρες καθημερινά κατά μέσο όρο, για τη διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων.

Η ποιότητα και καταλληλότητα των αιθουσών είναι ικανοποιητική, αφού καθεμιά διαθέτει μαυροπίνακα ή λευκό πίνακα (για χρήση με μαρκαδόρο) και (μετακινούμενες) οθόνες για προβολή ταινιών/αρχείων από προβολέα. Κεντρικό κλιματισμό διαθέτουν μόνο οι δύο αίθουσες μεσαίου μεγέθους, ενώ οι υπόλοιπες διαθέτουν κεντρική θέρμανση και ανεμιστήρες οροφής. Το βασικό πρόβλημα προς επίλυση είναι η εγκατάσταση συστήματος κεντρικού κλιματισμού στις δύο μεγάλες και τη μικρή αίθουσα.

Το Τμήμα διαθέτει επίσης ένα Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Η/Υ με δώδεκα θέσεις εργασίας. Ο βαθμός χρήσης του από τους φοιτητές δεν είναι

μεγάλος, γεγονός που οφείλεται στο ότι το εργαστήριο παραμένει ανοικτό μόνο επί λίγες ώρες, λόγω έλλειψης προσωπικού επίβλεψης. Δυστυχώς ούτε στο εργαστήριο αυτό υπάρχει σύστημα κλιματισμού.

Εντός της Βιβλιοθήκης του Τμήματος λειτουργεί Σπουδαστήριο/Αναγνωστήριο, κατά τις ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης. Ο χώρος αυτός επαρκεί για τις ανάγκες των φοιτητών και η ποιότητα και καταλληλότητά του είναι ικανοποιητική. Ο βαθμός χρήσης του είναι μέτριος κατά τη διάρκεια της περιόδου μαθημάτων, αλλά αυξάνει κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου.

Το προσωπικό διοικητικής/τεχνικής υποστήριξης του Τμήματος ανέρχεται σε έξι (6) άτομα, τα οποία υπηρετούν στη Γραμματεία, και δύο (2) βιβλιοθηκονόμους, που υπηρετούν στη Βιβλιοθήκη. Δεν υπάρχει καθόλου προσωπικό με ειδικότητα στις ΤΠΕ. Η απόκτηση τέτοιου προσωπικού αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας για το Τμήμα, με δεδομένες τις ανάγκες υποστήριξης της λειτουργίας του εκπαιδευτικού εργαστηρίου Η/Υ και αναβάθμισης/συντήρησης του ηλεκτρονικού εξοπλισμού των μελών ΔΕΠ, της Γραμματείας και των ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματος.

Αξιοποίηση ΤΠΕ. Για αρκετά από τα μαθήματα, γίνεται χρήση ΤΠΕ για το διδακτικό έργο, π.χ. για την προβολή βιντεοκασετών εκπαιδευτικού χαρακτήρα και σημειώσεων σε ηλεκτρονική μορφή (powerpoint κτλ.), καθώς και για την ανάρτηση διδακτικού υλικού (παλαιά θέματα, υποδειγματικά λυμένες ασκήσεις κτλ.) σε ισοσελίδες διδασκόντων.

Η επικοινωνία των φοιτητών με διδάσκοντες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν έχει επικρατήσει, αλλά υπάρχει σαφής τάση επέκτασης της πρακτικής αυτής.

Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κυμαίνεται από 1 προς 5 (για κατ' επιλογήν μαθήματα) μέχρι 1 προς 120 (για υποχρεωτικά μαθήματα). Για το Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Η/Υ η αναλογία είναι 1 προς 20, γεγονός που οφείλεται στην απασχόληση μεταπτυχιακών φοιτητών και ΥΔ στα πλαίσια των αντίστοιχων μαθημάτων.

Οι διδάσκοντες ανακοινώνουν στην αρχή κάθε εξαμήνου τις ώρες κατά τις οποίες δέχονται τους φοιτητές στα γραφεία τους. Οι ώρες αυτές τηρούνται σε μεγάλο βαθμό, αλλά η αξιοποίησή τους από τους φοιτητές είναι περιορισμένη.

Σύνδεση διδασκαλίας με έρευνα. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να εμπλακούν ενεργά στην ερευνητική διαδικασία, ιδιαίτερα στα πλαίσια προχωρημένων μαθημάτων. Η προσπάθεια αυτή έχει στεφθεί με επιτυχία, αφού αρκετοί από τους φοιτητές έχουν απασχοληθεί σε ερευνητικά έργα που εκτελέστηκαν στα ερευνητικά εργαστήρια του τμήματος· ειδικότερα, φοιτητές

έχουν εργαστεί στο έργο ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ του Ερευνητικού Εργαστηρίου Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων (<http://www.lib.uoa.gr/hellinimnimon/>) και στο έργο ITCOLE του Ερευνητικού Εργαστηρίου Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (<http://www.euro-cscl.org/site/itcole/>).

Εκπαιδευτικές συνεργασίες. Όπως αναφέρθηκε και στο τέλος της ενότητας που αφορά το ΠΠΣ, το τμήμα συνεργάζεται με πολλά Τμήματα ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, στα πλαίσια προγραμμάτων όπως το ERASMUS. Επίσης, όπως αναφέρεται στην ενότητα που αφορά τα ΠΜΣ, το Τμήμα συνεργάζεται με διάφορα Τμήματα ελληνικών ΑΕΙ για τη λειτουργία πέντε (5) ΠΜΣ. Τέλος, το Τμήμα συμμετέχει στη λειτουργία του Διεθνούς ΠΜΣ “European Studies of Society, Science and Technology”, από κοινού με τα Lund University, Maastricht University, University of Oslo, Strasbourg University, Autonomous University of Madrid.

Κινητικότητα προσωπικού και φοιτητών. Κατά την τελευταία διετία, ο αριθμός των συμφωνιών που έχουν συναφθεί με ευρωπαϊκά ιδρύματα και αφορούν την κινητικότητα διδασκόντων και φοιτητών ανέρχεται σε ένδεκα (11). Στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών μετακινήθηκαν οκτώ (8) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, επτά (7) μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ιδρυμάτων, δέκα τέσσερις (14) φοιτητές του Τμήματος και οκτώ (8) φοιτητές άλλων ιδρυμάτων.

Η λειτουργία και στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών/Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων είναι πολύ ικανοποιητική, ιδιαίτερα όσον αφορά τη συμμετοχή του ΕΚΠΑ στο πρόγραμμα ERASMUS.

Οι εισερχόμενοι φοιτητές υποστηρίζονται θερμά από το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος· ιδιαίτερα τα μέλη του διδακτικού προσωπικού προσφέρουν πρόσθετη βιβλιογραφική και διδακτική υποστήριξη στους φοιτητές αυτούς.

8. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Η παραγωγή ερευνητικού έργου υψηλής ποιότητας αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην παρουσίαση του έργου αυτού σε διεθνή περιοδικά και συνέδρια με κριτές.

Προαγωγή της έρευνας στο Τμήμα. Λόγω του χαρακτήρα του Τμήματος, η έρευνα που πραγματοποιείται δεν εστιάζεται σε ένα ή δύο ερευνητικά αντικείμενα· αντίθετα, ενθαρρύνεται η συνεργασία των μελών ΔΕΠ με ερευνητές άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων, στα πλαίσια διεπιστημονικών προγραμμάτων.

Η ενημέρωση του ακαδημαϊκού προσωπικού για δυνατότητες χρηματοδότησης ερευνητικών έργων γίνεται με διάφορους τρόπους, όπως διανομή ενημερωτικών εγγράφων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, προφορική ενημέρωση κατά τη διάρκεια συνεδριάσεων της ΓΣ κτλ.

Η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων γίνεται μέσω

- ενημερωτικών σεμιναρίων εντός του Τμήματος
- ανακοινώσεων σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, στη διοργάνωση των οποίων συχνά συμμετέχει το Τμήμα
- δημοσιεύσεων σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Ερευνητικά προγράμματα και έργα. Κατά την τελευταία διετία, αρκετά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν, ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ή ερευνητές, στην υλοποίηση έργων στα πλαίσια πολλών ερευνητικών προγραμμάτων, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πρόγραμμα	Μέλη ΔΕΠ
ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ I, II	7
ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ I	6
ΠΕΝΕΔ 2003	4
Ευρωπαϊκή Ένωση	4
ΓΓΕΤ	3
EQUAL	3
Άλλο	1

Κατά την υλοποίηση των έργων αυτών απασχολήθηκαν μεταδιδακτορικοί ερευνητές και εξωτερικοί συνεργάτες.

Επίσης, πολλά από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού εργάστηκαν στα πλαίσια ερευνητικών έργων που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ερευνητικές υποδομές. Στο Τμήμα λειτουργούν τα ερευνητικά εργαστήρια

- Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων (ΗΔΙΑ)
- Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (ΓΕΕΤ)
- Διαχείρισης Γνώσης (ΔΧ).

Τα δύο πρώτα ιδρύθηκαν το 1998 και λειτουργούν σε κτήριο δίπλα στο κτήριο γραφείων του Τμήματος. Καθένα από τα εργαστήρια αυτά καταλαμβάνει χώρο περίπου εξήντα (60) τ.μ. και έχει στη διάθεσή του ηλεκτρονικό εξοπλισμό οριακά ικανοποιητικό σε ποιότητα και ποσότητα. Το εργαστήριο ΔΧ ιδρύθηκε το 2006, λειτουργεί σε μικρό χώρο στο κτήριο αιθουσών διδασκαλίας του Τμήματος, έχοντας στη διάθεσή του ανεπαρκή εξοπλισμό.

Οι υποδομές των εργαστηρίων ΗΔΙΑ και ΓΕΕΤ χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό, για ερευνητικούς όσο και εκπαιδευτικούς σκοπούς (διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων και σεμιναρίων για ΥΔ). Η υποδομή του εργαστηρίου ΔΧ χρησιμοποιείται μόνο για άμεσες ερευνητικές ανάγκες.

Η προμήθεια και συντήρηση του υπάρχοντος ηλεκτρονικού εξοπλισμού των εργαστηρίων έγινε κυρίως μέσω έργων αναμόρφωσης των ΠΜΣ του Τμήματος (2003-2008), έργων του προγράμματος ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ (2004-8)· σε μικρό βαθμό, η δημιουργία και συντήρηση της υποδομής των εργαστηρίων έγινε από έσοδα που προέρχονται από δίδατρα (του ΠΜΣ “Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη”) ή από ερευνητικά κονδύλια της ΕΕ και άλλων φορέων (ΓΓΕΤ).

Ο περισσότερος υπάρχων ηλεκτρονικός εξοπλισμός έχει ηλικία μεγαλύτερη των πέντε (5) ετών, οπότε η ανάγκη για αναβάθμιση ή αντικατάστασή του καθίσταται ολοένα και μεγαλύτερη. Μεγάλη είναι επίσης η ανάγκη μεταφοράς του εργαστηρίου ΔΧ σε άλλο χώρο, ώστε να μπορέσει να αναπτύξει τις ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητές του.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ. Οι αριθμοί των πάσης φύσεως δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-7 και 2007-8 περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Ακ. έτος	A	B	Γ	Δ	E	Z	H
2006-7	9	35	14	26	6	14	28
2007-8	3	22	9	23	3	10	19
Σύνολο	12	57	23	49	9	24	47

Οι κατηγορίες που αφορούν οι κωδικοί A-H είναι οι εξής:

- A: Βιβλία/μονογραφίες
- B: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- Δ: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- E: Λήμματα σε εγκυκλοπαίδειες/λεξικά
- Z: Βιβλιοκρισίες/επισκοπήσεις
- H: Άρθρα σε εφημερίδες/περιοδικά.

Αναγνώριση της έρευνας των μελών ΔΕΠ. Το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος έχει τύχει αναγνώρισης από άλλους ερευνητές κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-7 και 2007-8, όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα.

Ακ. έτος	A	B	Γ	Δ	E	Z
2006-7	302	10	19	16	15	9
2007-8	356	10	20	17	18	6
Σύνολο	658	20	39	33	33	15

Οι κατηγορίες που αφορούν οι κωδικοί A-Z είναι οι εξής:

- A: Ετεροαναφορές
- B: Συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε επιτροπές διεθνών επιστημονικών συνεδρίων
- Γ: Συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε συντακτικές επιτροπές διεθνών επιστημονικών περιοδικών
- Δ: Συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε συντακτικές επιτροπές ελληνικών επιστημονικών περιοδικών
- E: Προσκλήσεις μελών ΔΕΠ για διαλέξεις
- Z: Μέλη ΔΕΠ που έχουν διατελέσει κριτές.

Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος. Η συμμετοχή του Τμήματος στη λειτουργία Διατμηματικών ΠΜΣ και σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα έχει συμβάλει καθοριστικά στη δημιουργία ερευνητικών συνεργασιών με πολλές ακαδημαϊκές μονάδες ελληνικών και ξένων ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων

- ΕΜΠ, ΟΠΑ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- University of Aberdeen, University of Utrecht, Universität Erfurt, University of Budapest, Université de Rennes, University of Manchester, Università degli Studi di Napoli, Max Planck Research Institute, University of Chicago, University of Adelaide, Universität München.

Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει διακρίσεις/βραβεία από ιδρύματα/φορείς του εξωτερικού ως εξής:

- (1) Chevalier dans l' Ordre des Palmes Academiques (Σ. Βιρβιδάκης)
- (2) Fellow, International Academy of Education (Σ. Βοσνιάδου)
- (3) Outstanding paper award, ED-MEDIA 2008 (Γ. Γυφτοδήμος)
- (4) Dibner Library Fellowship, Smithsonian Institute (Α. Τύμπας)
- (5) President, European Philosophy of Science Association (Ε. Ψύλλος)
- (6) Hayek Fund for Scholars (Α. Χατζής).

Συμμετοχή φοιτητών στην έρευνα. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, η συμμετοχή φοιτητών, ιδιαίτερα μεταπτυχιακών, ενθαρρύνεται από τα μέλη ΔΕΠ. Παρόλο που δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία για τη δραστηριότητα αυτή, υπολογίζεται ότι, ανά ακαδημαϊκό έτος, η συνεργασία

φοιτητών με μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού οδηγεί στη δημοσίευση 10-12 άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ή πρακτικά συνεδρίων με κριτές.

9. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΠΠ ΦΟΡΕΙΣ

Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, το Τμήμα έχει δώσει σαφή δείγματα εξωστρέφειας, επιδιώκοντας συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς σε πολλά επίπεδα (ερευνητικά έργα, πρακτική άσκηση φοιτητών, διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων και σειρών διαλέξεων για το ευρύ κοινό).

Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς. το Τμήμα συνεργάστηκε με ΚΠΠ φορείς κατά την υλοποίηση των ακόλουθων έργων.

- (1) ΚΑΛΛΙΣΤΗ (European Profiles AE, PLANET AE, ΚΛΕΟΣ AE, ANCE, Σύνδεσμος Εταιριών Διαβαλκανικής Συνεργασίας Γυναικών, ΕΕΔΕΓΕ, ΟΑΕΔ, Iforce Επικοινωνίες AE, ΑΔΕΠ, Αναπτυξιακή Εταιρία Περιφέρειας Διδυμοτείχου AE, Πανελλαδική Οργάνωση Γυναικών “Παναθηναϊκή”)
- (2) ΑΣΠΙΔΔΑ (Διεθνής Οργανισμός Μεταναστεύσεως Αποστολή Ελλάδος, Αλληλεγγύη Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρία, Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής, Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων, Κέντρο Έρευνας και Υποστήριξης Θυμάτων Κακοποίησης και Κοινωνικού Αποκλεισμού, European Profiles AE, Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων)
- (3) Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού (εταιρίες *01 Πληροφορική και Τεχνολογική Συστημάτων AE*)
- (4) European Network for Better Regulation (Centre for European Policy Studies-Belgium, Institute for Advanced Studies-Austria, Libera Università Guido Carli-Italy, Erasmus University Rotterdam, London School of Economics, University of Manchester, Nova Universidade de Lisboa, Praxis Institute-Estonia, Polytechnical University of Milan, Jacobs and Associates-Ireland, Haifa University-Israel, Slovak Governance Institute, University of Exeter-UK, Instituto de Empresa-Spain, Warsaw School of Economics, University of Osnabrück-Germany, Swedish Institute for European Policy).

Στο έργο (1) απασχολήθηκαν 4 μέλη ΔΕΠ, 14 προπτυχιακοί, 6 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 2 υποψήφιοι διδάκτορες. Στο έργο (2) απασχολήθηκαν 4 μέλη ΔΕΠ, 32 προπτυχιακοί, 7 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 3 υποψήφιοι διδάκτορες. Στο έργο (3) απασχολήθηκαν 1 μέλος ΔΕΠ και 2 υποψήφιοι διδάκτορες. Στο έργο (4) απασχολήθηκαν 1 μέλος ΔΕΠ, 6 προπτυχιακοί και 3 υποψήφιοι διδάκτορες.

Η συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς προβλήθηκε μέσω των ενημερωτικών ημερίδων που πραγματοποιήθηκαν και των ιστοσελίδων που δημιουργήθηκαν σε σχέση με τα συγκεκριμένα έργα.

Δυναμική για ανάπτυξη συνεργασιών. Η μέχρι τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ του Τμήματος και ΚΠΠ φορέων έχει αντιμετωπιστεί θετικά, τόσο από τα μέλη ΔΕΠ όσο και από πολλούς φορείς.

Όλα τα ερευνητικά εργαστήρια του Τμήματος είναι πιστοποιημένα για παροχή υπηρεσιών και οι υποδομές που διαθέτουν έχουν ήδη αξιοποιηθεί σε συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς.

Δραστηριότητες για ανάπτυξη και ενίσχυση συνεργασιών. Το Τμήμα έχει (συν)διοργανώσει αρκετά συνέδρια, ένας από τους σημαντικούς σκοπούς των οποίων ήταν η ενημέρωση ΚΠΠ φορέων για το αντικείμενό του και το έργο που επιτελεί.

Η επαφή και συνεργασία του Τμήματος με αποφοίτους του που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων είναι μικρή, αλλά καταβάλλονται προσπάθειες για βελτίωση της κατάστασης, ιδιαίτερα μέσω επαφών με το σύλλογο αποφοίτων του Τμήματος.

Σύνδεση συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία. Η συμμετοχή στελεχών ΚΠΠ φορέων στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι μικρή και αφορά κυρίως την παράδοση διαλέξεων στα πλαίσια σεμιναριακών μαθημάτων και τη διδασκαλία εξειδικευμένων μαθημάτων.

Συμβολή του τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη. Πολλά μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε διάφορους ΚΠΠ φορείς. Ειδικότερα, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν υπηρετήσει/υπηρετούν σε θέσεις όπως

- εξεταστές του ΙΚΥ
- μέλη ΣΕΠ του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
- αξιολογητές προγραμμάτων (ΓΓΕΤ και διάφορα Υπουργεία)
- επιστημονικός υπεύθυνος έκθεσης στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
- μέλος Δ.Σ. κοινωφελούς ιδρύματος (Ιωάννη Σ. Λάτση)
- αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
- μέλος επιτροπής Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- αντιπρόεδρος επιστημονικού συμβουλίου του κρατικού οργανισμού “Έργο Πολιτών”
- μέλος της κεντρικής οργανωτικής επιτροπής των Πανελλήνιων Μαθητικών Αγώνων Επιχειρηματολογίας

- μέλη τριμελών εισηγητικών επιτροπών και εκλεκτορικών σωμάτων για εκλογές μελών ΔΕΠ εκτός του ΕΚΠΑ.

Το Τμήμα διοργανώνει κάθε ακαδημαϊκό έτος σειρά δημόσιων διεπιστημονικών διαλέξεων με κεντρικό θέμα, που πραγματοποιούνται στο κεντρικό κτήριο του ΕΚΠΑ και είναι ανοικτές στο ευρύ κοινό. Ομιλητές στις εν λόγω σειρές διαλέξεων είναι, περίπου σε ίσο ποσοστό, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και διακεκριμένοι επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα κεντρικά θέματα των σειρών που έχουν πραγματοποιηθεί είναι τα ακόλουθα (αναλυτικά στοιχεία για τους ομιλητές, τους τίτλους των διαλέξεων κτλ. υπάρχουν στον οδηγό σπουδών του Τμήματος).

1995-1996	Εξέλιξη
1996-1997	Θεωρία
1997-1998	Ορθολογικότητα
1998-1999	Αλήθεια
1999-2000	Σχετικισμός
2000-2001	Κριτική
2001-2002	Διαφωτισμός
2002-2003	Ελλάδα και Εσπερία
2003-2004	Ιδεολογία και Επιστήμη
2004-2005	Παράδοση και Εξέλιξη
2005-2006	Φιλοσοφία και Επιστήμη
2006-2007	Φιλοσοφικές, ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές συνιστώσες της τεχνολογίας
2007-2008	Το Πανεπιστήμιο σήμερα
2008-2009	Αντικείμενο και αντικειμενικότητα

10. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

10.1. **Διαμόρφωση και παρακολούθηση σχεδίου ανάπτυξης.** Στο πλαίσιο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης, η ΟΜΕΑ διαπίστωσε την έλλειψη βραχυ-μεσοπρόθεσμου σχεδίου ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος και πρότεινε τη δημιουργία τέτοιου σχεδίου.

Κατά τη συνεδρίαση της ΓΣ που πραγματοποιήθηκε την 23/6/2009, αποφασίστηκε να ανατεθεί στο ΔΣ του Τμήματος η προετοιμασία συγκεκριμένου σχεδίου 5ετούς ανάπτυξης, το οποίο θα τεθεί προς έγκριση από τη ΓΣ πριν από τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2009-10.

Μετά την έγκριση του σχεδίου αυτού, το ΔΣ θα είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και την υποβολή τουλάχιστον μιας απολογιστικής έκθεσης ανά δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

10.2. Δημοσιοποίηση σχεδίου ανάπτυξης. Το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης που θα εγκριθεί από τη ΓΣ, καθώς και οι σχετικές απολογιστικές εκθέσεις, θα αναρτηθούν στον ιστότοπο του Τμήματος και θα κοινοποιηθούν, ηλεκτρονικά ή με τη διενέργεια ημερίδων, στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας των οποίων τα ερευνητικά/διδασκικά ενδιαφέροντα εμπίπτουν στο αντικείμενό του.

10.3. Αξιοποίηση στοιχείων. Για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, το Τμήμα θα αξιοποιήσει τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγει κάθε ακαδημαϊκό έτος. Ειδικότερα, θα ληφθούν υπόψη

- οι αριθμοί φοιτητών που επιλέγουν τις τρεις υπάρχουσες κατευθύνσεις του ΠΠΣ
- οι αριθμοί μεταπτυχιακών φοιτητών που επιλέγουν να φοιτήσουν στα ΠΜΣ στη λειτουργία των οποίων συμμετέχει το Τμήμα
- στοιχεία που αφορούν τη σταδιοδρομία των αποφοίτων του Τμήματος
- οι ανάγκες δημιουργίας/ενίσχυσης ερευνητικών ομάδων, ιδιαίτερα σε σύνδεση με την υλοποίηση ερευνητικών/αναπτυξιακών έργων.

10.4. Προσλήψεις μελών ακαδημαϊκού προσωπικού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των μελών ΔΕΠ του Τμήματος που υπηρετούν στις δύο ανώτερες βαθμίδες ανέρχεται στο 1/2 του συνολικού αριθμού μελών ΔΕΠ και ότι επίκεινται αρκετές εξελίξεις μελών από την τρίτη στη δεύτερη βαθμίδα, βασικός στόχος του ακαδημαϊκού προγραμματισμού είναι η πρόσληψη νέων μελών ΔΕΠ στις δύο κατώτερες βαθμίδες, με προτεραιότητα στη βαθμίδα του Λέκτορα.

Προκειμένου να προσελκυστούν υποψήφιοι υψηλού επιπέδου, το Τμήμα θα επιδιώξει να δοθεί στις σχετικές προκηρύξεις/προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος η ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα· για το σκοπό αυτό, οι προκηρύξεις/προσκλήσεις θα αναρτώνται στον ιστότοπο του Τμήματος και θα κοινοποιούνται σε αντίστοιχα Τμήματα και επιστημονικές οργανώσεις και σωματεία του εσωτερικού και του εξωτερικού.

10.5. Αριθμός και κατηγορίες φοιτητών. Ο αριθμός φοιτητών που το Τμήμα ζητά να εισαχθούν ανά έτος ανέρχεται σε εκατό (100) και ο αριθμός των εισαγομένων μέσω των πανελληνίων εξετάσεων κυμαίνεται μεταξύ εκατό (100) και εκατόν είκοσι πέντε (125). Εκτός από τους φοιτητές αυτούς, εισάγονται νέοι φοιτητές μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων και επειδή ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες· σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα μετεγγραφής, λόγω μη αντιστοιχίας του Τμήματος με άλλο Τμήμα ελληνικού ΑΕΙ. Τα στοιχεία για τα τελευταία δέκα (10) ακαδημαϊκά έτη συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Ακαδ. έτος	Παν.	Κυπρ.	Ομογ.	Αλλ.	Αθλ.	Ειδ.	Κατ.	Σύνολο
1999-2000	111	8	-	-	-	-	8	127
2000-2001	125	6	1	-	-	1	11	144
2001-2002	115	7	-	1	-	1	4	128
2002-2003	111	7	1	1	1	-	3	124
2003-2004	103	5	1	1	-	1	6	117
2004-2005	106	5	-	-	-	-	5	116
2005-2006	106	7	-	3	-	3	6	125
2006-2007	101	4	1	-	1	3	7	117
2007-2008	101	3	1	-	-	3	8	116
2008-2009	101	3	1	1	-	2	8	116

Οι προσπάθειες για την προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου έχουν επικεντρωθεί στη βελτίωση της ποιότητας (εμφάνιση, ποσότητα πληροφορίας, λειτουργικότητα) του οδηγού σπουδών και του ιστότοπου του Τμήματος. Έχουν γίνει επίσης κάποιες προσπάθειες ενημέρωσης μαθητών και καθηγητών Λυκείων για το αντικείμενο και το εκπαιδευτικό/ερευνητικό έργο του Τμήματος, αλλά απαιτείται οι προσπάθειες αυτές να γίνουν εντονότερες και ταχτικότερες - μεταξύ άλλων προτάσεων έχει τεθεί η πρόταση για διοργάνωση Ανοικτής Ημέρας (Open Day) του Τμήματος, κατά τη διάρκεια της οποίας όλοι οι χώροι του Τμήματος θα είναι διαθέσιμοι για επισκέψεις του κοινού και θα δοθούν διαλέξεις για τις δραστηριότητες και το έργο του.

11. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όπως προαναφέρθηκε, στο Τμήμα έχουν θεσμοθετηθεί τέσσερις (4) Τομείς, από τους οποίους είναι ενεργοί μόνο δύο (οι άλλοι δύο παραμένουν ανενεργοί λόγω έλλειψης ικανού αριθμού μελών). Το Τμήμα διαθέτει επίσης και τρία (3) Ερευνητικά Εργαστήρια, τα οποία λειτουργούν κανονικά, και ένα Σπουδαστήριο, το οποίο ουσιαστικά αποτελεί μέρος της Βιβλιοθήκης.

Αποτελεσματικότητα διοικητικών-τεχνικών υπηρεσιών. Στη Γραμματεία του Τμήματος υπηρετούν έξι (6) μέλη διοικητικού προσωπικού, από τα οποία το ένα (1) εκτελεί χρέη Γραμματέα, τέσσερα (4) εξυπηρετούν τις ανάγκες των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ, ενώ ένα (1) εκτελεί χρέη κλητήρα.

Η Γραμματέας επιβλέπει τη λειτουργία της Γραμματείας, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της ΓΣ και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο του Τμήματος και τις υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης. Η κλητήρας εκτελεί διάφορες εξωτερικές εργασίες (αποστολή και παραλαβή αντικειμένων στο ταχυδρομείο και στα γραφεία της κεντρικών διοικητικών υπηρεσιών), καθώς και

επικουρικές εργασίες (φωτοτύπηση και διανομή εγγράφων κτλ.). Τα υπόλοιπα μέλη διοικητικού προσωπικού της Γραμματείας απασχολούνται ως εξής:

- ένα μέλος είναι υπεύθυνο για την υποδοχή φοιτητών, τις εγγραφές φοιτητών, την έκδοση βεβαιώσεων και πιστοποιητικών για (προπτυχιακούς) φοιτητές και την τήρηση του πρωτοκόλλου
- ένα μέλος είναι υπεύθυνο για τη διαδικασία διανομής συγγραμμάτων στους φοιτητές, την έκδοση βαθμολογίων και πτυχίων
- ένα μέλος είναι υπεύθυνο για τη γραμματειακή υποστήριξη του Διαπανεπιστημιακού ΠΜΣ “Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας” και, όσο αυτό είναι εφικτό, τη γραμματειακή υποστήριξη του ενός από τους ενεργούς Τομείς
- ένα μέλος είναι υπεύθυνο για τη γραμματειακή υποστήριξη του Διαπανεπιστημιακού ΠΜΣ “Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη” και, όσο αυτό είναι εφικτό, τη γραμματειακή υποστήριξη του άλλου από τους ενεργούς Τομείς.

Οι θέσεις Γραμματέων των Τομέων παραμένουν κενές από την έναρξη λειτουργίας τους μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται σημαντικά το έργο των διδασκόντων και οι συνθήκες σπουδών των φοιτητών.

Το επίπεδο υπηρεσιών που παρέχει η Γραμματεία του Τμήματος στους φοιτητές και διδάσκοντες είναι ικανοποιητικό, παρά το γεγονός ότι το έργο της δεν υποστηρίζεται, όπως θα έπρεπε, από προσωπικό των Τομέων. Ικανοποιητική κρίνεται και η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με τις κεντρικές διοικητικές υπηρεσίες.

Η οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης, στην οποία υπηρετούν δύο (2) βιβλιοθηκονόμοι, είναι ικανοποιητική, αλλά θα ήταν καλό να επεκταθεί το ωράριο λειτουργίας της (ή μόνο αυτό του Σπουδαστηρίου) ώστε να ικανοποιηθούν περισσότερο οι ανάγκες των φοιτητών, ιδιαίτερα των μεταπτυχιακών και των ΥΔ.

Τα Ερευνητικά Εργαστήρια του Τμήματος δεν διαθέτουν καθόλου διοικητικό/τεχνικό προσωπικό, γεγονός που καθιστά προβληματική τη λειτουργία τους σε τακτική βάση (αφού χρέη τέτοιου προσωπικού επιτελούν μέλη ΔΕΠ ή φοιτητές).

Η υποστήριξη των υποδομών και υπηρεσιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών γίνεται από ιδιωτικές εταιρίες, αφού δεν υπάρχει τεχνικό προσωπικό με μόνιμη σχέση εργασίας με το Τμήμα. Κατά συνέπεια, τα προβλήματα που εμφανίζονται δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα και υπεύθυνα.

Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας. Ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή εφαρμόστηκε για πρώτη φορά για τους φοιτητές που εισήλθαν στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-9. Οι περισσότεροι από τους φοιτητές αυτούς δεν έχουν εκμεταλλευθεί τις δυνατότητες που τους παρέχει ο θεσμός,

θεωρούμε όμως ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί με τη σταδιακή επέκταση εφαρμογής του σε όλους τους φοιτητές του Τμήματος.

Η πρόσβαση των φοιτητών στη χρήση ΤΠΕ υποστηρίζεται από το Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Η/Υ και τα Ερευνητικά Εργαστήρια του Τμήματος. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και ΥΔ έχουν ικανοποιητική πρόσβαση, αφού μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές όλων των εργαστηρίων του Τμήματος. Αντίθετα, οι προπτυχιακοί φοιτητές αντιμετωπίζουν προβλήματα, αφού έχουν πρόσβαση μόνο στο Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Η/Υ, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, υπολειτουργεί, λόγω έλλειψης προσωπικού επίβλεψης και πεπαλαιωμένου εξοπλισμού.

Στο Τμήμα δεν υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης φοιτητών που αντιμετωπίζουν προβλήματα φοίτησης (εργαζόμενοι, αδύναμοι κτλ.)· η υποστήριξη τέτοιων φοιτητών γίνεται από διδάσκοντες, κατόπιν σχετικών αιτημάτων από τους ενδιαφερόμενους προς τους συγκεκριμένους διδάσκοντες. Στο ΕΚΠΑ λειτουργεί Ταμείο Αρωγής Φοιτητών, σκοπός του οποίου είναι η ηθική και υλική, σε είδος ή χρήμα, ενίσχυση των φοιτητών για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών τους, που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπιστούν διαφορετικά.

Πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ, παρέχονται σε φοιτητές του Τμήματος, με βάση την επίδοσή τους σε μαθήματα ή ειδικές εξετάσεις,

- υποτροφίες από κληροδοτήματα ή δωρεές, που διαχειρίζονται οι κεντρικές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ
- υποτροφίες που αφορούν απαλλαγή από τα διδάκτρα του Διαπανεπιστημιακού ΠΜΣ “Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωστική Επιστήμη”.

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους πραγματοποιείται συνάντηση γνωριμίας των νέων φοιτητών με τους διδάσκοντες και τους παλαιούς φοιτητές. Στην αρχή της συνάντησης, που γίνεται σε μια από τις (δύο) μεγαλύτερες αίθουσες διδασκαλίας, ο Πρόεδρος και οι διδάσκοντες καλωσορίζουν τους νέους φοιτητές και τους ενημερώνουν για το χαρακτήρα και το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος· στη συνέχεια, δίνεται η δυνατότητα στους νέους φοιτητές να διατυπώσουν ερωτήσεις και να λάβουν απαντήσεις από τους διδάσκοντες. Ο θεσμός αυτός είναι επιτυχής, όπως υποδηλώνεται από το γεγονός ότι η συμμετοχή των νέων φοιτητών και των διδασκόντων στη συνάντηση γνωριμίας είναι σχεδόν καθολική και το κλίμα που επικρατεί πολύ καλό.

Οι φοιτητές συμμετέχουν στην κοινωνική/πολιτιστική/αθλητική ζωή του Τμήματος και του Πανεπιστημίου γενικότερα με πολλούς τρόπους, μεταξύ των οποίων με

- τη διοργάνωση εκδηλώσεων, όπως η προβολή κινηματογραφικών ταινιών

- συμμετοχή σε προγράμματα αθλοπαιδιών, όπως το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου του ΕΚΠΑ
- έκδοση εφημερίδας σε μηνιαία βάση
- δημιουργία ομάδων πρωτοβουλίας για διάφορα θέματα, όπως ομάδας φωτογραφίας.

Υποδομές που χρησιμοποιεί το Τμήμα. Η επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της Βιβλιοθήκης, καθώς και των χώρων και του εξοπλισμού του Σπουδαστηρίου, είναι ικανοποιητική.

Ο κοινόχρηστος τεχνικός εξοπλισμός που είναι διαθέσιμος, δηλαδή τα φωτοτυπικά και τηλεομοιοτυπικά μηχανήματα και οι προβολείς δεδομένων από υπολογιστή, είναι ικανοποιητικά σε ποιότητα και ποσότητα. Υπάρχει όμως ανάγκη για τοποθέτηση μικροφωνικών εγκαταστάσεων στις δύο μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας (χωρητικότητας 180 ατόμων εκάστη).

Όσον αφορά τα γραφεία των διδασκόντων, υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις, τόσο σε χώρους όσο και σε εξοπλισμό. Συγκεκριμένα, τα γραφεία που είναι διαθέσιμα είναι είκοσι εννέα (29), από τα οποία είκοσι έξι (26) χρησιμοποιούνται από τα υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ, ενώ τρία (3) από τους ομότιμους καθηγητές και τους επισκέπτες καθηγητές. Με δεδομένα ότι αναμένεται ο διορισμός τεσσάρων (4) μελών ΔΕΠ στο άμεσο μέλλον και ότι ο αριθμός των ομότιμων καθηγητών ανέρχεται σε δέκα (10) και ο αριθμός των επισκεπτών καθηγητών, ανά ακαδημαϊκό έτος, υπερβαίνει τους δέκα (10), το πρόβλημα έλειψης γραφείων είναι σοβαρό και χρήζει άμεσης επίλυσης. Σχετικά με τα υπάρχοντα γραφεία, σημειώνουμε ότι τα περισσότερα δε διαθέτουν κλιματισμό, γεγονός που καθιστά προβληματική τη χρήση τους κατά το καλοκαίρι.

Οι χώροι της Γραμματείας του Τμήματος είναι ικανοποιητικοί σε ποιότητα, αλλά οριακά επαρκείς σε μέγεθος· επίσης, δεν υπάρχουν καθόλου χώροι για τη στέγαση των Γραμματειών των Τομέων.

Οι συνεδριάσεις της ΓΣ, της ΓΣΕΣ και άλλων οργάνων διοίκησης του Τμήματος πραγματοποιούνται σε αίθουσα χωρητικότητας σαράντα (40) ατόμων, στο κτήριο γραφείων του Τμήματος. Η αίθουσα επαρκεί για το συγκεκριμένο σκοπό, αλλά η ποιότητά της χρήζει σημαντικής αναβάθμισης ώστε να αποκτήσει καλύτερη επίπλωση, κλιματισμό και εξοπλισμό για προβολή αρχείων από υπολογιστή.

Στο κτήριο αιθουσών διδασκαλίας και της βιβλιοθήκης υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης από ΑΜΕΑ. Στο κτήριο γραφείων των διδασκόντων και της Γραμματείας δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα και η ανάγκη για βελτίωση της υποδομής είναι άμεση.

Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις υπηρεσίες του Τμήματος. Η παροχή υπηρεσιών από τη Γραμματεία του Τμήματος υποστηρίζεται

από ΤΠΕ· ειδικότερα, οι ακόλουθες υπηρεσίες προσφέρονται ηλεκτρονικά στους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό

- εγγραφές φοιτητών στα μαθήματα (ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο)
- έκδοση βαθμολογίων
- ανάρτηση ανακοινώσεων στον ιστότοπο του Τμήματος για θέματα σπουδών (ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων, πρόγραμμα εξεταστικής περιόδου, διαλέξεις από μέλη ΔΕΠ ή επισκέπτες καθηγητές).

Τα 2/5 περίπου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία αναρτούν ανακοινώσεις και εκπαιδευτικό υλικό για τους φοιτητές.

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, ο ιστότοπος του Τμήματος ανανεώνεται σε μηνιαία βάση για μερικούς από τους συνδέσμους του, π.χ. αυτόν που αφορά “Ανακοινώσεις”, η ανανέωση γίνεται συχνότερα.

Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού. Υπεύθυνη για τη διαχείριση των υποδομών και του εξοπλισμού είναι η επιτροπή “Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Χώρων”, η οποία φροντίζει ώστε η χρήση τους να γίνεται με ορθολογικό τρόπο για τη διενέργεια μαθημάτων, εξετάσεων, διαλέξεων και συνελεύσεων (των οργάνων διοίκησης του Τμήματος και του συλλόγου φοιτητών).

Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων. Με δεδομένο το μέγεθος του Τμήματος και το γεγονός ότι, σε διοικητικό επίπεδο, δύο από τους Τομείς του υπολειτουργούν, ενώ οι υπόλοιποι δύο δεν λειτουργούν καθόλου, η διαχείριση των οικονομικών πόρων γίνεται σύμφωνα με κατευθυντήριες αποφάσεις της ΓΣ, της ΓΣΕΣ και των ΕΔΕ (Ειδικών Διατμηματικών Επιτροπών) των Διαπανεπιστημιακών ΠΜΣ για τα οποία το Τμήμα είναι επισπεύδον.

Η σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού γίνεται από το ΔΣ του Τμήματος. Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από τη ΓΣ, προς την οποία υποβάλλεται και ο σχετικός ετήσιος απολογισμός.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

*ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2006-7*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

*ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007-8*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

*ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ*

